

Логопедтің ата-аналарға арналған ақыл-кеңес "Мектепке дейінгі балалардың сөйлеуін дамыту"

3 жастан 5 жасқа дейін баланың сөйлеуін дамыту жұмыстары қарқынды жалғастыруда. Сөйлеу жүйесінің барлық компоненттері белсенді дамып келеді.

Сөздік

5 жастағы балалардың сөздік қоры 3000 сөзге жетеді. Бала сөйлеуде жалпылама ұғымдарды (көкөністер, жемістер, киім) қолданады, сонымен қатар заттардың бөліктерін (үстелдің жанында орындық, аяқтар, арқа) атайды. Бала сөйлеудің барлық бөліктерін, соның ішінде сын есімдерді, үстеулерді белсенді қолдана бастайды. Салыстырмалы сын есімдер пайда болады (алма, ағаш және т.б.). Адамдардың көңіл-күйін білдіретін сын есімдер (қайғылы, көңілді), етістіктер (жүгіру, әкелу және т.б.), (мен кірдім, шықтым, келдім) белсене қолданылады.

Шамамен 4 жастан бастап балалар антонимдерді түсініп, қолдана бастайды. «Кері айт » ойынын (суық-ыстық, көңілді-қайғылы және т.б.) ойнайды. Бала күрделі сөз тіркестерін, кеңістіктік бағдарлауды білдіретін үстеулерді (сол жақта, оң жақта, жоғарыда, төменде) қолдана бастайды .. Бала сөзжасам жұмысын жалғастыруда және бұл кезең мектепке дейінгі балалық шақта жалғасуы мүмкін.

Сөйлеудің грамматикалық құрылымы және үйлесімді сөйлеу.

Сөйлеудің грамматикалық құрылымы белсенді дамып келеді. Шамамен 3 жастан бастап нәресте кішірейтетін мәні бар жұрнақтарды қолданады. Бала сөз тіркестерін жеткілікті түрде қолдана бастайды.

4 жылдан кейін ол мамандығы бойынша адамдарды білдіретін қолданады. Сын есімдерді сан мен зат есімдермен үйлестіреді, орта жас кезінде қателіктер болуы мүмкін. Зат есімдерді сандармен үйлестіру кезінде, кейбір қолдану кезінде қателіктер болуы мүмкін. Сөйлем құрылымының күрделенуіне байланысты кейбір грамматикалық қателер пайда болады.

Бес жасар бала мәтінге жақын таныс ертегіні, оқиғаны қайталай алады, жақында болған жарқын оқиғаларды сипаттай алады, суреттен қарапайым әңгіме, суреттер сериясын жасай алады. Сөйлеуде қарапайым сөйлемдер мен күрделі сөйлемдерді қолданылады.

Сөйлеудің дыбыстық жағы

3 жастан кейін кейбір балалар басқа адамдардаың дұрыс сөйлей алмағанын байқайды, 4 жаста өз сөйлеуінде дыбыстардың дұрыс айтылмағанын байқайды. Балалар бір дыбыспен ерекшеленетін сөздерді ажырата бастайды (шын-тақ-тырнақ, ешкі-өрім). Шамамен 4,5 жастан бастап бала сөзде берілген дыбыстың болуын немесе болмауын анықтай алады, 5 жастан бастап сөздегі дыбыстың орнын анықтайды(басы, ортасы, соңы). 3 жастан 4 жасқа дейінгі аралықта, әдетте, ысқырықты дыбыстар мен Р дыбысын анық айтпау пайда болуы мүмкін. 5 жасында айтылу нормаға толығымен сәйкес келеді.

Егер 5 жасында баланың сөйлеу проблемалары болса, мектепке барар алдында баланың сөйлеу дамуын түзету үшін логопедтың кеңесі керек.Бес жасар баланың сөйлеуі әдетте түсінікті және таза. Ол ересек адамның сұрақтарына нақты жауап бере алады, өміріндегі оқиғалар туралы егжей-тегжейлі және дәйекті түрде айтады. Мазмұны бойынша қол жетімді өлеңдерді оңай есте сақтайды, өзі сөзді тандай алады.

3 жастан 5 жасқа дейінгі баланың сөйлеуін дамытудың негізгі сәттерін өте қысқаша сипаттадым. Егер сізде осы тақырып бойынша сұрақтарыңыз болса, "Мерей" балабақшасындағы логопедтің кеңесіне келіңіз

Логопед: Кайранбаева А.А.

